

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ НАД ФОРМУВАННЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Олешко В.Л., Олешко Т.Є.

У наш час проблема індивідуального підходу у музичній педагогіці набуває особливої актуальності, оскільки на перший план виступає ідея гуманізації навчання. Це розкривається в таких проявах, як емпатія, довіра, співпраця, креативність, заохочення, шанування гідності і прав студента, відкритість, педагогічний оптимізм, психологічна безпека, розвинута культура спілкування тощо. Предметом гуманістичної педагогіки стає особистість та проблеми особистісного зростання, самовдосконалення, самоактуалізації.

Розквіт гуманізму пов'язують із подоланням релігійно-канонічних та тоталітарних систем середньовіччя. В епоху Відродження, коли людину вважали найвищою цінністю, відбувся надзвичайний злет людського духу. Досить згадати такі видатні імена прибічників ідей гуманізму, як Сірано де Бержерак, Томмазо Кампанелла, Томас Мор, Франсуа Рабле, Ян Коменський та інші. Пізніше до цієї плеяди долучаються представники нового часу – Мішель Монтень, Жан-Жак Руссо, Лев Толстой. Висуваються ідеї вільного виховання, яке дає змогу кожній людині розвивати свої природні здібності. Так, Й.-Г. Песталоцці вважав, що мета виховання полягає в тому, що людина піднімається до відчуття внутрішньої гідності своєї природи. У вітчизняній педагогіці гуманістичні ідеї можна зустріти в працях представників майже всіх історичних епох. Можна згадати класичні праці К.Д. Ушинського, С.Т. Шацького, П.Ф. Каптерєва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблема індивідуального підходу при формуванні професійної майстерності майбутніх викладачів музичного мистецтва є дуже актуальною. Метою статті є аналіз сутності поняття «професійна майстерність» у психолого-педагогічній

літературі і структури професійної майстерності викладачів музичного мистецтва.

На нашу думку, формування професійної майстерності й індивідуальний підхід нерозривно пов'язані між собою, бо професійний потенціал залежить передусім від індивідуальних особливостей, творчих здібностей (музичний слух, відчуття ритму, особливості пам'яті, рухово-моторні здібності тощо), особливостей характеру, темпераменту. Ці якості особистості слід розвивати й коригувати під час формування особистості майбутнього викладача музики, що можливо тільки завдяки дуже коректній педагогічній діагностиці особистості.

Зазначимо, що музична професійна майстерність – це інтегральна якість, що свідчить про високий рівень володіння музично-педагогічними навичками, науково-предметними та психолого-педагогічними компетентностями.

Отже, йдеться не тільки про психолого-педагогічну діагностику музичних здібностей та їхній розвиток, а й про цілісний розвиток особистості, збагачення її духовного потенціалу – істотної складової професійної майстерності особистості, оскільки справжній митець-виконавець має справу з духовним тлумаченням музичних текстів різних епох, тобто з інтерпретацією музичних творів. Для цього необхідна побудова цілісного, органічного комплексу гуманітарних, музично-теоретичних та спеціальних дисциплін, об'єднаних єдиним гуманістичним смислом і спрямованих на інтеграцію різних галузей знань.

Професійна майстерність, в свою чергу, є складовою особистості викладача музичного мистецтва і формується під час особистісної творчої взаємодії викладача та студента під час індивідуальних занять.

Основними методами цієї особистісно-творчої взаємодії є такі:

- креативність (розвиток творчої самостійності, творчої активності, емоційної саморегуляції, музичного мислення, творчої уяви тощо);
- комунікативність (вміння спілкуватися на творчому рівні з викладачами та студентами)

- педагогічна діагностика для виявлення творчого потенціалу особистості (музичних здібностей, особливостей характеру, темпераменту тощо);
- творча співпраця викладача і студента, що передбачає спільну мету – формування професійної майстерності музиканта-виконавця на основі розвитку творчої особистості під час роботи над музичним твором.

Підсумовуючи сказане, необхідно підкреслити, що тільки індивідуальний підхід до розвитку професійної майстерності кожного студента спеціалізації «Музичне мистецтво» може стати запорукою того, що цей студент стане майстром своєї справи.

Література

1. Барбина Е.С. Педагогическое мастерство – искусство и наука быть человеком/ Е.С. Барбина // Научно-методическое пособие. – К.: 1995. – С. 8 – 10.
2. Корженевський А.Й. До питання про специфіку мислення музиканта-виконавця/ А.Й. Корженевський // Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. – К.: Музична Україна, 1981. – С. 29 – 40.
3. Кузьміна Н.В., Кухарев Н.В. Психологическая структура деятельности учителя/ Н.В. Кузьміна, Н.В. Кухарев // – Гомель, 1976. – С.20.
4. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання: Навч. метод. посібник. – Київ : ІЗМН, 1997. – 248 с.
5. Рудницька О.П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти: навч. посібник / О. П. Рудницька. Київ : ІЗМН, 1998. – 248с.
6. Щолокова О. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: [Монографія] - О.П. Щолокова. Київ : 1996. – 170с.